

Ida og mamma. Det skulle gå 14 måneder fra Ida fikk leukemi til hun døde. Familien prøvde å leve et fullverdig liv, gamle prinsipper ble kastet. De levde sterkt, og dagene besto av både glede og smerte.

Uten Ida

Gunnhild Corwin har bestemt seg. Hun vil ikke leve et liv i sorg. Hun vil at dagene skal være meningsfylte – selv uten datteren Ida.

TEKST: ANN-IRÉN GUNNHEIM • FOTO: CURT I. HJERTSTEDT OG PRIVATE

IDA DANSET, OG HUN VAR GOD.

Hun var en sterk, sunn og lykkelig 18-åring. Men i løpet av noen få dager endret hverdagen til familien på seks seg drastisk. Livet gikk rett og slett av hengslene. Den yngste datteren gikk fra å være en struttende sunn ungdom til å bli dødssyk av akutt leukemi.

«Vi fylles med skremmende detaljer og informasjon, men det jeg hører eller best – det jeg vil høre best – er den gode langtidsprognosen. Åtti prosent gir gode odds, og jeg ser ingen grunn til at Ida ikke skal være en av disse. De andre tjue prosentene legger jeg vekk, de gjelder ikke for oss.»

Slik beskriver Gunnhild den første tiden med Idas sykdom i boken *Idas dans*, som kom i 2005.

FREDAG 13. DESEMBER 2002

opplevde firebarnsmammaen å miste et av sine barn i akutt leukemi; blodkreft. Det skulle gå fjorten måneder fra Ida fikk diagnosen, til hun døde. Fjorten måneder med kamp, håp og fortvilelse, men også med latter, samhold og en utrolig styrke. De siste ukene av Idas liv skulle inneholde alle de ulevde årene hun ikke ville få. De skulle gi minner for dem som ble igjen.

Finn Wisløff, overlege og spesialist i blodsykdommer,

forklarer leukemi med at det er for mange hvite blodlegemer i blodet. Som regel er det likevel ikke antall hvite blodlegemer som skaper problemet. Verre er det at leukemicellene fyller opp beinmargen og fortrenger den normale produksjon av røde blodlegemer, hvite blodlegemer og blodplater.

DET ER STILLE I DET STORE

HUSET i Maries vei på Høvik i Bærum. Bare Gunnhild (60) og ektemannen Bjarne bor her nå.

Da det første barnet kom, bestemte Gunnhild seg for å slutte i jobben. I løpet av to og et halvt år fødte hun tre barn – først ett, så tvillinger. Noen år

«Jeg lovet henne å ikke gå til grunne.
Jeg har tenkt å holde det løftet.»

Vendepunktet

senere kom attpåklatten Ida.

Gunnhild stortrivdes som hjemneværende mor. Hun var opptatt av å ha et levende hjem. Det hendte at hun dro alene på ferie med fire unger, to hunder, en katt, to undulater og en henger med to hester.

De eldste barna flyttet etter hvert ut og var snart vel etablerte. Og så var det bare attpåklatten igjen. Ida var en livsbejaende, viljesterk, selvstendig tenåring, med stor vennekrets og mange interesser. Hun hadde liten tid til familieliv, som tenåringer flest. Men hver søndag var, og er fremdeles, en festdag. Da samles stort og smått til middag hjemme i Maries vei.

«Jeg har bestemt meg for å ikke leve et liv i evig sorg. Jeg vil at dagene videre skal bli gode, meningsfylte dager, også uten Ida. Jeg lovet henne å ikke gå til grunne. Jeg har tenkt å holde det løftet. Første steg er å ville. Jeg heter ikke Gunnhild for ingenting; stridsmøy. Jeg er en sta jævel.»

KAN DØD MESTRES? Å miste et barn er det verste som kan skje, sies det. Gunnhild mener at slike etablerte sannheter kan virke mot sin hensikt, bli en tvangstrøye og en slags selvoppfyllende profeti. Slikt blir for tungt å slepe på resten av livet, sier hun.

– Jeg følte at det ble forventet et spesielt reaksjonsmønster av oss som satt igjen, som vi ikke visste hva var, forteller hun.

I boken *Vi som har et barn for lite*, skriver psykolog Oddbjørn Sandvik om sorgmestring:

«Sorgforskere i dag er opptatt av at det er vanskelig å utpeke en bestemt mestringsmåte. Sorg betraktes som personlig og individuell. Målet for den enkelte er å finne sin egen måte å sørge på. De fleste etterlatte etter nære dødsfall opplever en varig tilknytning til den døde. Fraværet er hele tiden et faktum man må leve med og forholde seg til. Det blir et spørsmål om å mestre utfordringene og tilpasse seg endringene som tapet medfører. Det kan skiller mellom tapsorientert sorg og løsningsorientert sorg. Førstnevnte innebærer at den etterlatte fokuserer på tapet, på livet sammen med den som er død. Løsningsorientert sorg fokuserer på forandringer i hverdagen som er konsekvenser av tapet, og som den sorgende må mestre og tilpasse seg.»

Gunnhild skrev dagbok, og hun aget også nettsiden «Idanews», hvor hun holdt venner og slekt oppdatert om utviklingen under

– Aldri skal jeg glemme Ida og storebror Fredrik som danser leende i storesøster Cecilies bryllup, sier Gunnhild.

«Jeg vil fremdeles ha lov til å slå ut håret, danse, le – høyt og støyende – være fjollete og dum, fortelle grove vitser og leke.»

innebærer. Jeg vil fremdeles ha lov til å slå ut håret, danse, le – høyt og støyende, være fjollete og dum, fortelle grove vitser og leke. Jeg vil leve nå, ikke vente til i morgen, til det passer. Jeg vil bli modigere, ta mer plass, bråke mer, snuble mer. Jeg ønsker ikke medlidenhet, jeg ønsker medfølelse. Føl med meg, for jeg vil gjerne føle – både sorg og glede.»

IDAS SYKDOM BRAKTE IKKE BARE SORG og smerte til familien. Den ga dem tid til å være sammen, tid til å ta vare på hverandre, tid til å si det de ønsket å si, tid til kjærlighet og tid til avskjed. Når noen dør brått, får de ikke denne tiden. Familien klarte også å se det positive oppi all smerten. De tok også et viktig valg da de fikk vite at Ida var syk. Alle vil helst være sammen med Ida hele tiden, men midt i kaoset og smertene var det lettere for henne å forholde seg til én person. Ida ville ha mamma rundt seg hele tiden.

– Vi overlot leukemien til sykehuset og legene. Vi i familien fant fram til våre talenter og tok dem i bruk til beste for Ida og hverandre. Hvert familiemedlem fikk sin rolle. Vi ble Team Corwin. Når jeg fulgte Ida på sykehuset, passet Bjarne på at vi kom hjem til et levende hus etterpå. Det var ikke mørkt og forlatt, med støv i krokene. Nei, peisen var tent og kjøleskapet fullt.

«Våre venner synes det er urettferdig at Ida er syk, og hun har fått tilbakefall. Av en eller annen grunn er ikke «urettferdig» et ord som stemmer helt for oss. Det er ikke noen urett som er begått mot oss. Kreft finnes, det er et faktum

hele sykdomsperioden. Dagen etter at Ida døde, bestemte hun seg for å skrive boken *Idas dans*. Hun hadde noe å formidle. Alle vet at det å leve med et kreftsykt barn er tungt. Men vet alle at det også går an å leve et liv midt oppi elendigheten, sågar et meningsfullt og kjærlighetsfullt liv?

– Vi mennesker har vanvittig med ressurser som dras fram når det trengs. Det som skjer i en slik situasjon er at fokuset blir spisset. Jeg har fryktelig mye igjen; mann, tre barn og fire barnebarn.

Det er våre egne reaksjoner som avgjør om traumatiske opplevelser skal snu livet på hodet, mener Gunnhild. Vi har alle et valg. Vi kan bli stående og slure, vi kan legge oss ned og synes synd på oss selv – bli et offer. Vi kan velge å ta vårt eget liv, løpe fra smerten og sorgen, vi kan forsøke å snu og gå tilbake, eller vi kan prøve å finne en helt annen vei.

«Jeg ønsker ikke bare å overleve, jeg ønsker å leve. Jeg vil ikke være hun som mistet barnet sitt. Jeg vil være hele meg, med alt det

vi er nødt til å erkjenne. Det er ingenting som tilsier at jeg og mine skal skånes. Vi er ikke i noen særstilling.»

Gunnhild innrømmer glatt at hun ofte hadde lyst til å løpe ut, skrike og slå. Hun trodde til tider at hun skulle bli gal, men en ting var klart for henne. Hun måtte stå oppreist.

– Jo reddere jeg var, jo kulere oppførte jeg meg, sier hun og svinger med armene.

Verdensmesteren i henne kom fram, hun kunne flytte fjell. Inni seg var hun vettskremt.

– Mennesket går på den iboende kraften som alle har. Jeg tror vi er sterke nok til å tåle det livet har å by på, ellers hadde vi vært utryddet. Familien har aldri levd så sterkt som i disse månedene. Alle bagateller og småkrangler var, svusj, borte. Vi hadde store familiemiddager, og vinen fløt i disse månedene. Vi dekket aldri på til færre enn åtte. Den siste store middagen hadde vi kvelden før Ida døde, og Ida satt, som alltid, til bords med oss.

Ved disse sammenkomstene snakket Corwin-søsknene om alt det gjerne de hadde gjort, det ble mye latter og høy stjørring. Men når Ida og mamma hadde stunder alene, snakket de ofte om døden. Ida var ikke redd for å dø, men hun var lei seg fordi hun visste at mamma, pappa og søsknene ville bli lei seg.

«Ida ringer vennene sine og forteller at hun skal dø. De tror henne ikke, de tror hun har en dårlig dag og er deppa.

Jeg fatter ikke hvordan det går an. Hvordan er det mulig for en 19 år gammel jente å ringe til vennene sine og fortelle at hun skal dø – den samme dagen som hun selv har fått vite det?

Det er så vondt å høre på at jeg må gå ut av rommet. Det er uutholdelig!»

DET BLE ET TOMROM ETTERPÅ.

Familien var sliten. Alle hadde det vondt.

– Det skal være vondt. Det er en smerte som ikke skal lindres. Fremdeles har jeg dager da jeg ikke har lyst til å stå opp. Jeg savner Ida noe jævlig til tider, sier Gunnhild stille.

Den første tiden etter Idas død ble livet satt på vent. Gunnhild levde ikke, hun overlevde, fra time til time, fra dag til dag. Etter en måned rømte hun til et sted der hun uforstyrret kunne kripe inn i seg selv, til tårer, rødglødende smerte og sorg. Hun lot sorgen få den plassen den krevde. Så reiste

Gunnhild blant små kongonesere. – En svær opplevelse som jeg vil ta videre og dele med andre, sier hun.

«Jeg mistet ett barn, mange mødre i Kongo mister alle barna. De legger seg ikke ned og gir opp. De går videre.»

hun hjem – til familien, vennene og livet.

Hun måtte ta et valg. Skulle Idas død veie tyngst, overskygge alt det andre? Eller skulle hun se de flotte barna hun hadde igjen, de ferske barnebarna, ektemannen og familien rundt. Det var opp til henne.

– Livet ligger her, og det har fremdeles mye å by på. Jeg følger magefølelsen mer, og er blitt flink til å hoppe først og tenke etterpå, sier hun og smiler stort.

GUNNHILD GJORDE NOEN SMÅ PRØVEHOPP. Hun kjøpte en takløs bil hvor vinden virkelig kunne ruske i henne. Hun dro til et kloster i Italia. Men det var to–tre små linjer i en avis i fjor som utgjorde giganthoppet. Leger uten grenser skulle ha med seg fire vanlige mennesker ut i felten. Gunnhild gikk på nettet og fant de blinkende ordene «SØK HER». Av nærmere 14 000 søkere og etter flere intervjuer, ble hun plukket ut til å være med Leger uten grenser til

Kongo i Afrika i forbindelse med NRKs tv-aksjon.

– Jeg kjente at dette hadde jeg dritlyst til, sier hun.

Samtidig som Gunnhild visste at hun ville møte mye elendighet, ante hun ikke hva hun gikk til.

– Jeg tenkte nøye over om jeg ville tåle det. Ville jeg klare å reise derfra uten å kunne hjelpe? Men hvis jeg kunne bidra på et vis – så ville jo det være fantastisk. Alt har en positiv og en negativ side. Det er negativt å miste datteren sin, men det kom noe positivt ut av det – jeg dro til Afrika. Det ble en helt fantastisk erfaring.

Gunnhild fikk kjenne på kropp og sjel hvor store skjevhetene i verden er. Hun berømmer Leger uten grenser og forteller at hun aldri har vært borti en slik idealisme og ressursrikdom. Også hennes egen sorg ble satt i perspektiv.

– Menneskene i Kongo har spedalskhet, lungepest, ja alle sykdommer vi trodde var utryd-

det. Jeg mistet ett barn, mange mødre i Kongo mister alle barna. De legger seg ikke ned og gir opp. De går videre. På sykehusene her i Norge klager man over at det ikke er isbiter i vannet. Der har de ikke vann nok til å lage isbiter. Ida døde etter 110 prosents innsats fra norsk helsevesen. I Kongo koster det lommerusk å behandle de syke, men der dør de. Også mødrene i Kongo slåss på samme følelsesplan. Også de er mødre. Men de har ingenting å kjempe med. Ingen ressurser. Allikevel klager de ikke.

FOR GUNNHILD ER DET VIKTIG å bruke opplevelsene til noe meningsfylt. Få andre til å reflektere litt uten nødvendigvis å være enig med henne. Hun har brukt mye av tiden til å reise rundt for å holde foredrag om Kongo, om mestring, livsvalg og bevisstgjøring.

– Ting vi opplever, skal vi la det ligge som minner eller skal vi

bruke det som store erfaringer? Disse erfaringene som kan virke meningsløse, kan ofte snus til noe meningsfylt. Å spre mine erfaringer blir meningsfullt for meg.

EN UKE ETTER at jeg gjorde dette intervjuet med Gunnhild Corwin, tikker det inn en mail på pc-en min:

«Jeg har en tendens til å fokusere mye på det positive. Det er viktig. Men jeg vil jo ikke framstilles som en slags jernkvinne – for det er jeg langt ifra. Jeg er nettopp kommet hjem etter en uke i ensomhet på hytta på Jomfruland. Jeg har nytt våren, men også grått mine triste tårer for Ida, og savnet av henne. Det blir ofte sterkt på denne tiden av året. Allikevel synes jeg det er ufarlig, på et vis. Min ambisjon er jo å være meg, i storm og vindstille, å leve med både tårer og latter. Og det synes jeg faktisk jeg begynner å klare».

@ann-iren.gunnheim@allers.no